

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง สิทธิมนุษยชน : ความเหมือนที่แตกต่าง

จัดทำโดย พล.อ.ท.ชวรัตน์ ชาญวีรกูล
รหัส 590404

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
หลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ 4
วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

คำนำ

สิทธิมนุษยชน (Human Rights) มีพัฒนาการมาจากความพยายามของมนุษย์ที่จะทำให้ศักดิ์ศรี ของมนุษย์ชนได้รับการเคารพ ได้รับการริเริ่มใส่ใจดูแลจากมวลหมู่ประชาชนด้วยการต่อสู้เพื่อเสรีภาพและความเสมอภาคให้เกิดขึ้นในดินแดนต่างๆ ทั่วโลก โดยจุดเริ่มต้นของแนวความคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนเกิดจากบรรดานักคิดที่มาจากหลากหลายประเพณีและศาสนา ต่อมาผู้บริหารประเทศและนักกฎหมายต่างก็เข้าร่วมมามีบทบาทในการส่งเสริมแนวความคิดดังกล่าว ซึ่งต่อมาได้รับการร่างขึ้นเป็นเอกสารที่ใช้ปกป้องสิทธิของบุคคลและค่อยๆ พัฒนากลายเป็นบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญของชาติต่างๆ

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน(ปี 2559) ซึ่งยังอยู่ระหว่างการทำประชามติยอมรับหรือไม่ยอมรับร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ของประชาชนคนไทยทั้งชาติ จึงต้องใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2550 ที่ระบุไว้ในมาตรา 4 ว่า "ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง" โดยมาตรา 26 ถึง 69 ได้บรรยายขอบเขตของสิทธิเฉพาะในบางด้าน เช่น ความยุติธรรมทางอาญา การศึกษา การไม่เลือกปฏิบัติ ศาสนา เสรีภาพในการแสดงออก และนำไปสู่การปฏิบัติของประชาชนชาวไทย

บทความนี้ ได้นำเสนอ สิทธิมนุษยชนในแง่มุมของความเหมือนที่แตกต่าง เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ หลักการแนวคิดสิทธิมนุษยชนสากล สิทธิมนุษยชนที่มีความเหมือนและแตกต่างกันในกลุ่มอาชีพของประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย และความแตกต่างของการปฏิบัติในฐานะของประชาชนของประเทศที่ระบบการปกครองไม่ใช่ระบอบประชาธิปไตย รวมถึงสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อเป็นการสะท้อนความเป็นจริงที่เกิดขึ้น อันนำไปสู่การตระหนักคิดว่าควรร่วมมือในการปฏิบัติอย่างจริงจัง เพื่อให้บริบทของสิทธิมนุษยชนเป็นไปตามกฎบัตรสหประชาชาติและใส่ใจให้สิทธิมนุษยชนเป็นไปตามความต้องการของมนุษย์ชนอย่างแท้จริง จึงหวังว่าบทความนี้จะเป็นเสียงสะท้อนเล็กๆ ให้มนุษยโลกได้หันมามองเพื่อนมนุษย์ด้วยกันว่ายังมีมนุษย์ผู้ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมอยู่ และร่วมเป็นเสียงสะท้อนที่ใหญ่ขึ้นด้วยหวังว่าจะเป็นพลังร่วมที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้

พลอากาศโท ชวรัตน์ ชาญวีรกูล

รองเสนาธิการทหารอากาศ

บทนำ

สิทธิมนุษยชน (Human Rights) มีความเกี่ยวข้องกับองค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) เนื่องจากเป็นองค์การระหว่างประเทศที่มีความมุ่งหมาย เพื่ออำนวยความสะดวกในความร่วมมือด้านกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับความมั่นคงระหว่างประเทศ การพัฒนาเศรษฐกิจ กระบวนการทางสังคม การบรรลุสันติภาพโลกและสิทธิมนุษยชน ซึ่งองค์การนี้ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1945 หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยองค์การสหประชาชาติได้จัดตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (United Nations Human Rights Committee) มีหน้าที่ร่างกฎเกณฑ์ระหว่างประเทศเกี่ยวกับเรื่องสิทธิมนุษยชน จึงเกิดปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ซึ่งปฏิญญานี้ นับเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติต่อกันของมวลมนุษยและของนานาชาติ ถึงแม้ว่าปฏิญญานี้จะไม่ได้มีผลบังคับทางกฎหมาย แต่กลับมีพลังสำคัญทางศีลธรรม จริยธรรม และมีอิทธิพลทางการเมืองไปทั่วโลก ผ่านสมาชิกทั้งหมด 193 ประเทศทั่วโลกที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ จึงถือเป็นหลักเกณฑ์สำคัญในการปฏิบัติเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน และมีอิทธิพลสำคัญต่อการจัดทำรัฐธรรมนูญของเกือบทุกประเทศในเวลาต่อมา

การดำเนินการในเรื่องสิทธิมนุษยชน สืบเนื่องจากเหตุการณ์ในสมัยก่อนที่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนกันอย่างเด่นชัดและไม่ถือว่าเป็นการผิดกฎหมาย หรือบางเหตุการณ์ถือเป็นกฎหรือข้อปฏิบัติที่กระทำกันมาโดยชอบธรรมเช่น การค้ามนุษย์ในระบบทาสของประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งในประเทศไทย จนกระทั่งประเทศไทยได้ทำการเลิกทาสสำเร็จในสมัยรัชกาลที่ 5 เหตุการณ์โศกนาฏกรรมจากการเข่นฆ่าประชาชนชาวยิวอย่างโหดร้ายทารุณมากกว่า 5 ล้านคน ในสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยฝีมือนาซีหรือทหารเยอรมันจนเรียกได้ว่าเป็นการพยายามฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ หรือเหตุการณ์สุดเกี่ยวกับการสังหารหมู่อย่างทารุณ และข่มขืนผู้หญิงชาวจีนจำนวนมากในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อทหารญี่ปุ่นยึดครองนครนานกิงของจีนในยุคก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 หรือการส่งกองกำลังทหารของสหประชาชาติเพื่อเข้าไปยุติการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในบอสเนีย เฮอร์เซโกวีนา และในโคโซโว ของอดีตประเทศยูโกสลาเวีย เป็นต้น เหตุการณ์เลวร้ายต่างๆ เหล่านี้ไม่มีใครหรือประเทศใดต้องการให้เกิดขึ้นซ้ำแฉกเช่นในอดีตที่ผ่านมา จึงถือเป็นบทเรียนสำคัญที่ต้องยับยั้งไม่เกิดเหตุการณ์ซ้ำรอยเดิม ด้วยสาเหตุและความสำคัญดังกล่าวมาข้างต้น จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการศึกษาเรื่องสิทธิมนุษยชน เพราะมีความสำคัญทั้งในด้านสังคมโลกและการสร้างประชาธิปไตยในสังคมไทย และได้มีความพยายามในการทำให้การอยู่ร่วมกันนั้นเป็นไปอย่างสันติสุขเกิดสันติภาพ ไม่ใช่ความรุนแรง เพื่อให้ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพอย่างเท่าเทียมภายใต้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์โลกเหมือนกัน ด้วยการใช้กฎหมายข้อตกลงร่วมกันในการควบคุมกำกับดูแลพฤติกรรมมนุษย์ในขั้นพื้นฐานที่ควรจะเป็นในการได้รับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่น่าจะเหมือนกัน แต่ยังพบความแตกต่างของการปฏิบัติจริงที่ต่างกัน มีการปฏิบัติต่างกันจนกลายเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของคนเหล่านั้น

สิทธิมนุษยชนสากล

ความหมายสิทธิมนุษยชน

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights : UDHR) ระบุว่า บุคคลชอบที่จะมีสิทธิและเสรีภาพตามที่ระบุไว้ในปฏิญญานี้ โดยไม่มีการจำแนกความแตกต่างของเชื้อชาติ สีผิว เพศสภาพ ภาษา ศาสนา การเมือง หรืออื่นใด หมายรวมถึง สิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนได้รับอย่างเสมอภาคเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสันติสุข มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลที่สมควรได้รับการคุ้มครองตามหลักของกฎหมายหรือรัฐธรรมนูญอันเป็นกฎหมายสูงสุดแห่งรัฐ ดังนั้นสิทธิมนุษยชนจึงเกี่ยวกับคำว่า สิทธิ (Rights) ซึ่งเป็นสิ่งที่ติดตัวมนุษย์ทุกคนตามธรรมชาติที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ซึ่งจะไม่มีใครล่วงละเมิดได้ ทุกคนมีสิทธิมีชีวิตที่จะอยู่รอด อยู่อย่างมีเกียรติ และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ แม้กฎหมายยังไม่รองรับแต่สิทธิก็ยังมีอยู่ และคำว่า เสรีภาพ (Freedom) คือการที่มนุษย์สามารถทำอะไรก็ได้ภายใต้ขอบเขตของศีลธรรมอันดีงาม โดยไม่เบียดเบียนสังคม หรือไม่ล่วงล้ำสิทธิของบุคคลอื่นหรือส่วนรวม ซึ่งคำว่าสิทธิและเสรีภาพมักจะอยู่รวมกันดังปรากฏในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ เพื่อแสดงออกทางความคิด และการปฏิบัติ รวมถึง คำว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) เป็นการให้คุณค่าความเป็นคน ที่ควรมีอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งเป็นสิทธิตั้งแต่เกิด ใครผู้ใดจะละเมิดไม่ได้ และไม่สามารถถ่ายโอนให้แก่กันได้ ซึ่งรวมไปถึงสิทธิในการมีชีวิตและมีความมั่นคงในการมีชีวิตอยู่ เพราะคนทุกคนที่เกิดมาบนโลกมีศักดิ์ศรีของการเป็นมนุษย์ ดังนั้นการปฏิบัติต่อกันของคนในสังคมจึงต้องเคารพความเป็นมนุษย์ ห้ามทำร้ายร่างกายหรือทรมาณอย่างโหดร้าย ตลอดจนการกระทำใดๆ ที่ถือเป็นการเหยียดหยามความเป็นมนุษย์ ซึ่งอยู่ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน นับเป็นกติการะหว่างประเทศที่ต้องยึดถือปฏิบัติ ดังนั้นสิทธิมนุษยชนหรือ Human Rights จึงหมายถึงสิทธิความเป็นมนุษย์หรือสิทธิในความเป็นคนที่เป็นของทุกคนไม่ว่าจะมีเชื้อชาติ แล่งกำเนิด เพศ อายุ สีผิว ความคิดเห็นที่ต่างกันไป ร่ำรวยหรือยากจน ซึ่งเป็นสิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด สิทธิมนุษยชนจึงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถถ่ายโอนให้แก่กันได้ และไร้ซึ่งพรมแดน ดังนั้นจึงไม่มีบุคคล องค์กร หรือแม้แต่อำนาจรัฐใดที่จะมาล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือสิทธิความเป็นมนุษย์นี้ได้

หลักการพื้นฐานของสิทธิมนุษยชน 6 ประการ

1. ทุกคนมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) เป็นสิทธิอันชอบธรรมที่ติดตัวทุกคนตามธรรมชาติมาตั้งแต่เกิด (National Rights)
2. คนทุกคนมีความเสมอภาคและห้ามการเลือกปฏิบัติ (Equality and non-discrimination)
3. สิทธิมนุษยชนเป็นของคนทุกคนโดยไม่เลือกเชื้อชาติ ศาสนา เพศ อายุ อาชีพ สถานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม สุขภาพ และความคิดเห็นด้านต่างๆ (Universality)
4. สิทธิมนุษยชนเป็นองค์รวม แยกเป็นส่วนๆ ไม่ได้ และพึ่งพิงกัน (Indivisibility & Interdependently)

5.การมีส่วนร่วมและการเป็นส่วนหนึ่งของสิทธินั้น (Participation & Inclusion) หมายความว่า ประชาชนแต่ละคน หรือกลุ่มประชาชนหรือประชาสังคมมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการเข้าถึง และได้รับ ประโยชน์จากสิทธิพลเมือง การเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

6. ตรวจสอบได้และใช้หลักนิติธรรม (Accountability & the Rule of Law) **ประเภทของสิทธิมนุษยชน** ประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. สิทธิพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน (Primary Right) มนุษย์ที่เกิดมาในโลก ต่างมีความเท่าเทียมกันในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

2. สิทธิส่วนบุคคล (Personal Right) เป็นสิทธิส่วนตัวของบุคคลที่ผู้อื่นจะล่วงละเมิดมิได้ เป็นพื้นที่ส่วนตัวของแต่ละบุคคล

3. สิทธิของพลเมือง (Civil Right) เป็นสิทธิของประชาชนในฐานะที่เป็นพลเมืองแห่งรัฐ เป็นเจ้าของประเทศ และเป็นสิทธิที่มีความเกี่ยวข้องตามกฎหมายของรัฐ ซึ่งสิทธิของพลเมือง ได้แก่

3.1 สิทธิทางสังคม (Social Right) เป็นสิทธิของประชาชนทางสังคมที่จะได้รับบริการจากสังคมในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมหรือประชาชนในประเทศ เช่น สิทธิในการเข้าถึงการบริการสาธารณสุข สิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในฐานะเป็นพลเมืองหรือประชาชนในรัฐหรือประเทศ เป็นต้น

3.2 สิทธิทางสวัสดิการสังคม (Social Welfare Right) เป็นสิทธิของประชาชนทุกคนที่จะได้รับสวัสดิการทางสังคม เช่น สิทธิในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายแห่งรัฐระบุไว้ รวมถึงการได้รับสิทธิเรียนฟรีโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตามที่รัฐกำหนด หรือการได้รับการรักษาพยาบาลฟรี เป็นต้น

3.3 สิทธิทางวัฒนธรรม (Cultural Right) ได้แก่ สิทธิในการเข้าร่วมในพิธีกรรม ประเพณี วัฒนธรรม ของประชาคม สังคมชุมชนตามแต่ละบริบทแห่งรัฐในด้านต่างๆ

ความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชนมีความสำคัญต่อประชาชนทุกคนในชาติ ทั้งในฐานะของโลกที่เจริญแล้ว (World Civilization) หรือ โลกที่มีอารยธรรม โดยเกิดจากมนุษย์ที่พยายามวางระบบความคิดเพื่อให้คนทั่วโลกเกิดความตระหนักรู้ คำนึงถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียม ตั้งแต่การยอมรับความเป็นมนุษย์ ศักดิ์ศรี ชาติกำเนิดที่ไม่ต่างกัน และความมีสิทธิในพื้นฐานที่มาจากความชอบธรรมและตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีสิทธิกันตั้งแต่มีชีวิต โดยไม่ใช่เรื่องของประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น หากแต่เป็นเรื่องที่ทุกประเทศต้องให้ความสำคัญ เพื่อให้มีชีวิตที่ดีในสังคมและได้รับการคุ้มครองให้ปลอดภัย เพื่อให้ทุกชีวิตมีความเท่าเทียมกันมากที่สุด หรือมีสิทธิในการดำเนินชีวิตและพัฒนาตนเองตามแนวทางที่ถูกต้อง หากไม่มีการกำหนดในเรื่องสิทธิมนุษยชนเพื่อให้เป็นข้อตกลงร่วมกันแล้ว จะเป็นการเปิดโอกาสให้คนบางกลุ่มบางประเภทฉกฉวยโอกาสเพื่อสร้างความได้เปรียบให้กับตนเองจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนของบุคคลอื่น ดังนี้

1. มนุษย์ชนทุกคนเกิดมาแล้วย่อมมีสิทธิในตนเอง สามารถปกป้องตนเองอย่างมีศักดิ์ศรี ไม่สมควรที่บุคคลอื่นจะถือสิทธิ ครอบครอง ชื้อขายใช้แรงงานกดขี่ ทรมาน หรือการลงโทษด้วยวิธีการที่โหดร้าย

2. มนุษย์เป็นสัตว์สังคม คือชอบอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นพวก มีอิสระ สร้างสรรค์ผลงาน พัฒนา ศักยภาพของตนเอง

3. มนุษย์มีเกียรติภูมิที่เกิดเป็นมนุษย์ มีคุณค่าในตนเอง มีความภาคภูมิใจ ไม่ควรเหยียดหยามบุคคลอื่นด้านชื่อเสียง เกียรติยศ การประจานต่อสาธารณชนให้เกิดความเสื่อมเสียเกียรติยศชื่อเสียงมิสามารถกระทำได้ ดังนั้นกฎหมายจึงต้องคุ้มครองป้องกันสิทธิของบุคคล เกียรติยศ ชื่อเสียง

4. มนุษย์ทุกคนเกิดมาในฐานะไม่เท่าเทียมกัน ศักยภาพไม่เท่าเทียมกันแม้ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา ศาสนา สีผิว สุขภาพ สถานภาพทางสังคม การศึกษาที่แตกต่างกันไม่เท่าเทียมกัน ดังนั้นบุคคลจึงพึงได้รับการคุ้มครองจากรัฐในฐานะพลเมืองของรัฐโดยเท่าเทียมกัน

สรุปได้ว่า สิทธิมนุษยชนที่กล่าวมาข้างต้นสะท้อนความหมาย หลักการพื้นฐานที่ชัดเจน มีการแบ่งประเภทและแสดงให้เห็นถึงความสำคัญที่ลุ่มลึกสู่ความต้องการของมวลมนุษยชาติในการดำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความสมควรได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันและการมีสิทธิเสรีภาพภายใต้หลักกฎหมายที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน อาจเรียกว่า “สิทธิมนุษยชนสากล” เนื่องจากเป็นบริบทอันเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศตามกฎหมายบัตรสหประชาชาติที่สมาชิก 193 ประเทศต่างเห็นพ้องต้องกันว่ามีความสำคัญจำเป็นต่อมวลมนุษยชาติ ทั้งยังเป็นความต้องการของมนุษย์ที่ต้องการได้รับสิทธิเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างผู้ที่มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียม และต้องการการอยู่ร่วมกันอย่างสันติวิธีและเป็นสุข

สิทธิมนุษยชนในต่างประเทศ

สิทธิมนุษยชนสากลที่กล่าวไว้ข้างต้น เป็นการแสดงเจตนารมณ์ที่ดีต่อมนุษยชาติ และส่งผลให้มนุษย์ได้รับสิทธิเสรีภาพตามที่ปรารถนาคือ มนุษย์หรือประชาชนในประเทศได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมสามารถอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ได้อย่างเสมอภาค แต่ในทางตรงกันข้ามบางกลุ่มบางคนหรือบางประเทศ ประชาชนอาจไม่ได้รับสิทธิเช่นนั้นเนื่องจากมีการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรืออาจได้รับสิทธิที่แตกต่างไปในทางปฏิบัติที่ต่างจากคำว่า สิทธิมนุษยชน ที่มนุษย์ทุกคนพึงจะได้รับการสิทธิหรือการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมเสมอภาคกัน เห็นได้จากบริบททั้ง 3 ประเภท ดังนี้

บริบทพระภิกษุญี่ปุ่น

พระภิกษุญี่ปุ่นกลายเป็นอาชีพอดนียมในญี่ปุ่น เนื่องจากพระญี่ปุ่นมีหน้าที่เป็นผู้ประกอบพิธีกรรมเป็นที่ปรึกษาปัญหาชีวิต ด้วยเชื่อว่า พระเป็นบุคคลที่มีวาทศิลป์ และรู้จิตวิทยาในการสื่อสารกับผู้คนเป็นอย่างดี จนทำให้พุทธศาสนาสืบทอดยาวนานกว่า 2,500 ปี สังคมสมัยใหม่คนต้องการที่พึ่งทางใจมากขึ้น และพระภิกษุจะมีบทบาทช่วยปลดทุกข์ให้ประชาชนได้ รวมทั้งยังสามารถประกอบธุรกิจต่างๆ ได้เหมือนกับประชาชนทั่วไป แม้ชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่จะไม่ได้นับถือศาสนาใดเป็นทางการ แต่ก็มีศาสนาที่ส่งผลต่อบทบาทและวิถีชีวิตของชาวญี่ปุ่นมากที่สุด คือ ลัทธิชินโตและศาสนาพุทธ โดยชาวญี่ปุ่นจะสักการะศาลเจ้าและวัดโดยไม่ยึดติดกับความเชื่ออย่างใดอย่างหนึ่ง แต่จากสภาวะของสังคมปัจจุบันที่เร่งรีบและเคร่งเครียดทำให้ผู้คนต้องการที่พึ่งทางจิตใจมากขึ้น และทำให้พระภิกษุในญี่ปุ่นกลายเป็นอาชีพอดนียม โดยพระภิกษุของญี่ปุ่นบางนิกายสามารถแต่งงานมีครอบครัวได้ แต่ยังมีพระภิกษุบางกลุ่มที่ยังคงเคร่งครัดในพระวินัยจะถือเพศพรหมจรรย์ไม่มีภรรยา ดังนั้นพระภิกษุในบริบทของชาวญี่ปุ่นจึงเป็นเพียงอาชีพอย่างหนึ่งที่ช่วยชาวบ้านประกอบพิธีกรรมและดูแลวัด บางครอบครัวเปิดเป็นตำหนักพระหรือวัดขนาดเล็ก ซึ่งมีลูกหลานดูแลสืบทอดกันต่อมา พระภิกษุญี่ปุ่นจำนวนไม่น้อยจึงมีอาชีพอื่นร่วมด้วย เช่น ครูอาจารย์ หรือประกอบธุรกิจ ทำให้พระภิกษุญี่ปุ่นมีชีวิตเหมือนกับประชาชนทั่วไปที่สามารเล่นดนตรี สังสรรค์ และดื่มสุราได้ด้วย

รวมถึงวัดก็สามารถเปิดร้านกาแฟ ร้านอาหารภายในวัด ที่มีบริการอาหารเมนูวัด รวมถึงบริการปรึกษาปัญหาชีวิตและสนทนาธรรมกับพระได้ หากเทียบกับสมัยก่อนพระภิกษุญี่ปุ่นมีแนวทางปฏิบัติที่เคร่งครัดมาก แต่เมื่อกาลเวลาเปลี่ยนยุคสมัยเปลี่ยนวิถีการปฏิบัติก็เปลี่ยนไปได้ สะท้อนถึงพุทธศาสนามีทั้งยุคเจริญและเสื่อมถอยตามกาลเวลา สถานการณ์ของบ้านเมือง และนโยบายของผู้ผู้นำแต่ละยุคสมัย อย่างไรก็ตามพระภิกษุญี่ปุ่นยังเป็นที่ได้รับการเคารพบูชาสูงสุดจากชาวบ้าน เป็นพลเมืองที่ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายของบ้านเมือง และดำรงบทบาทพระภิกษุที่ต้องรักษาศีลของพระด้วยเช่นกัน

หากวิเคราะห์ในบริบทของพระภิกษุไทย จะแตกต่างกับพระภิกษุญี่ปุ่นอย่างสิ้นเชิงเหมือนสีขาวยกับสีดำ ทั้งที่ทั้งประเทศไทยญี่ปุ่นและประเทศไทยต่างปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขเหมือนกัน แต่วิถีการปฏิบัติของพระภิกษุของทั้ง 2 ประเทศในการดำรงพระวินัยและสืบทอดพุทธศาสนากลับแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะในบริบทของสิทธิมนุษยชนในฐานะพระภิกษุของแต่ละประเทศ โดยพระภิกษุของไทยจะต้องเคร่งครัดในการปฏิบัติตามพระวินัย ด้วยการถือศีลหรือข้อปฏิบัติทั้ง 227 ข้ออย่างเคร่งครัด มีความยากลำบากในการครองตน ซึ่งจะแตกต่างจากฆราวาสหรือประชาชนคนไทยโดยทั่วไป ทั้งนี้เพื่อให้การรักษาศีลหลายประการเหล่านั้นมาทำการควบคุมพฤติกรรมทางกาย วาจาและใจให้สำรวมและพร้อมครองตนในความเป็นพระภิกษุให้ห่างไกลจากกิเลสจนสามารถละซึ่งกิเลส คือไม่มีกิเลสในการกระทำและความคิดใดๆ ซึ่งข้อปฏิบัติเหล่านี้ เช่น การห้ามยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข ทั้งปวง ไม่เสพไม่ขายสุรายาเสพติด การไม่สามารถแต่งงานมีครอบครัวในขณะที่ครองสมณะเพศ เพื่อละความลุ่มหลงในกิเลสและตัณหา การไม่สามารถประกอบอาชีพสร้างรายได้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่น ยกเว้นการได้รับกิจนิมนตร์ไปประกอบพิธีกรรมทางพุทธศาสนาที่ญาติโยมถวายจตุปัจจัยให้ จึงจะสามารถรับปัจจัยดังกล่าวได้ รวมถึงการงดรับประทานอาหารหลังเวลาเพลแต่ยังสามารถดื่มน้ำเปล่าหรือน้ำปานะได้ ซึ่งน้ำปานะเป็นน้ำที่คั้นจากผลไม้ และข้อปฏิบัติที่เคร่งครัดอื่นๆ อีกมากมายที่เป็นข้อห้าม ด้วยเชื่อว่า การบวชเป็นพระภิกษุไม่ใช่อาชีพ หากแต่เป็นผู้ทรงศีลที่มุ่งปฏิบัติธรรมเพื่อบรรลุดุจรรวมถึงเป็นผู้สืบทอดเผยแผ่พุทธศาสนาให้ยืนยาวและให้คงอยู่กับโลกใบนี้สืบต่อไป ทำให้พระภิกษุไทยจะได้รับความเคารพด้วยการกราบไหว้เสมอ และประชาชนทั่วไปจะเชื่อฟังคำเทศนาสั่งสอนจากพระ ด้วยถือว่าเป็นคำสั่งสอนจากพระพุทธเจ้าที่ทรงบรรลุดุจพระนิพพานแล้ว จึงถือได้ว่าพระภิกษุไทยมีศักดิ์และฐานะที่สูงกว่ามนุษย์ทั่วไป ซึ่งเป็นการให้เกียรติกับผู้ปฏิบัติตนด้วยความเพียรพยายามอย่างยากลำบากกว่าบุคคลทั่วไปที่พึงปฏิบัติได้ หากมองในบริบทของสิทธิมนุษยชน จะมีความแตกต่างอย่างสุดขีดในการปฏิบัติตนของพระภิกษุญี่ปุ่นกับพระภิกษุไทย

บริบทประชาชนในประเทศเกาหลีเหนือ

ประเทศเกาหลีเหนือชื่อเต็มๆ อย่างเป็นทางการว่า สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีเหนือ ทั้งที่ภายใต้ชื่อมีคำว่าประชาธิปไตยแต่หากการปฏิบัติกลับสวนทางกับคำว่าประชาธิปไตยที่ให้สิทธิเสรีภาพบุคคลอย่างเท่าเทียมกัน คือสิทธิในการปฏิบัติของแต่ละบุคคลที่สามารถเลือกปฏิบัติตามความต้องการของแต่ละบุคคลได้ แต่ความเป็นจริงกลับปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์ที่ใช้ระบบเผด็จการในการควบคุมประเทศด้วยการใช้กฎระเบียบข้อบังคับให้ประชาชนในประเทศปฏิบัติเหมือนกัน ซึ่งรัฐปฏิบัติในลักษณะรัฐสวัสดิการ เนื่องจากรัฐจัดสวัสดิการต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับประชาชนด้วยการที่รัฐเข้ามาดูแลประชาชนตั้งแต่เกิดจนตายโดยประชาชนไม่ต้องเสียภาษี ประชาชนจะได้รับการศึกษาฟรีไม่ต้องจ่ายค่าเล่าเรียนใดๆ พร้อมจัดเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายให้ และเมื่อเรียนจบไม่ต้องไปสมัครงานรัฐจะจัดหางานให้ทำ

โดยแต่ละคนจะต้องระบุความต้องการงานที่จะทำได้ 3 ประการ ซึ่งรัฐจะพิจารณาเลือกให้รวมถึงการดูแลเรื่องเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นทั้งปวงเช่น อาหารการกินที่กำหนดว่าต้องบริโภคข้าว ซีอิ้ว น้ำตาล ฯลฯ เป็นปริมาณเท่าใด จัดหายาสีฟันแปรง สีฟันให้ นับเป็นการดูแลตั้งแต่เรื่องเล็กน้อยไปจนถึงเรื่องใหญ่โดยเรื่องเล็กๆ ขอนจะนำเสนอตัวอย่างได้แก่เรื่อง การไว้ทรงผมของบุคคลทั้งชายและหญิง

รูปภาพที่ 1 ทรงผมของประชาชนเกาหลีเหนือ

ทรงผม 9 แบบสำหรับผู้ชาย

ทรงผม 14 แบบสำหรับผู้หญิง

ทรงผมของแต่ละบุคคลที่อยู่บนศีรษะย่อมต้องเป็นสิทธิของบุคคลผู้ที่เป็นเจ้าของร่างกายของบุคคลนั้น แต่กลับไม่เป็นเช่นนั้นเนื่องจากภาครัฐกำหนดเป็นกฎระเบียบการไว้ทรงผมของผู้ชายและผู้หญิงที่เป็นประชาชนเกาหลีเหนือทุกคนที่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบดังกล่าวของผู้นำประเทศ โดยผู้ชายสามารถไว้ทรงผมได้ 9 แบบทรงผมตามที่รัฐประกาศไว้เท่านั้น และผมของผู้ชายจะยาวได้ไม่เกิน 2 นิ้ว ยกเว้นคนชราที่ผมจะยาวได้ไม่เกิน 3 นิ้ว สำหรับสุภาพสตรีสามารถไว้ทรงผมได้ 14 แบบทรงผมตามที่รัฐประกาศไว้เช่นกัน โดยผู้หญิงที่ยังไม่ได้แต่งงานสามารถไว้ผมยาวได้ตามที่กำหนดในแบบเท่านั้น แต่หากเป็นผู้หญิงที่แต่งงานแล้วจะไม่สามารถไว้ผมยาวได้ ต้องไว้ผมสั้นเท่านั้น ซึ่งร้านตัดผมหรือร้านทำผมทุกร้านจะติดประกาศรูปภาพของทรงผมของทั้งผู้ชายและผู้หญิงไว้ที่ร้านเพื่อให้ลูกค้าเลือกแบบได้ตามที่กำหนดไว้เท่านั้น หากไม่ปฏิบัติตามจะถูกดำเนินคดีหรือได้รับบทลงโทษตามกฎหมาย สำหรับตัวอย่างเรื่องที่ใหญ่ขึ้นกว่าเรื่องทรงผม จะเป็นเรื่องการดำรงชีวิตและการทำงาน กรณีเป็นข้าราชการทหาร แรกเข้าทำงานจะได้รับเงินเดือนประมาณ 100 วอนหรือประมาณ 30 บาทไทย ในขณะที่ข้าราชการไทยระดับนายทหารสัญญาบัตร วุฒิปริญญาตรีแรกเข้าเงินเดือนจะอยู่ที่ 15,000 บาทต่อเดือน ถ้าเป็นนายทหารชั้นประทวนเงินเดือนจะอยู่ประมาณ 8,000 – 10,000 บาทเมื่อทำงานไประยะหนึ่งเป็นทหารทั่วไปของเกาหลีเหนือจะได้รับเงินเดือนสูงขึ้น คือ 600-700 วอน คิดเป็นเงินไทยประมาณ 210 บาท แต่ค่าอาหาร ค่าที่พัก และค่าเดินทางของทหาร รัฐจะเป็นผู้ออกเงินให้ทั้งหมดสำหรับข้าราชการทหารไทยเงินเดือนจะขึ้นตามขั้นที่ได้รับตามผลงานในแต่ละปีโดยไม่เท่ากันในแต่ละบุคคล ส่วนรัฐมนตรีจะได้คนละ 500 วอน หรือประมาณ 150 บาท ในขณะที่รัฐมนตรีของไทยได้เงินเดือนคนละประมาณ 115,000 บาท โดยประชาชนเกาหลีเหนือทุกคนจะได้รับเงินเดือนจากรัฐเท่ากันทุกคน คือ คนละ 2,000 วอนทุกเดือน ซึ่งดูแล้วเหมือนจะดีที่ได้รับเงินเท่ากันทุกคนทุกเดือน แต่ทุกคนก็ต้องจ่ายเงินให้รัฐทุกคนเช่นกัน โดยต้องจ่ายเงินให้รัฐวันละ 100 วอนทุกคนทุกวัน รวมเดือนละประมาณ 3,000 วอน จากการที่

ทุกคนต้องทำงานประกอบอาชีพเสริมเพื่อให้มีรายได้ในการดำรงชีวิตและปันรายได้เป็นเงินเข้ารัฐ โดยกลุ่มที่ทำการเกษตรต้องปันผลผลิตส่วนหนึ่งเข้ารัฐเหมือนกัน ปัจจุบันเกิดผลกระทบต่อรายได้ภาครัฐไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ทำให้ประชาชนเกิดความอดอยากมากขึ้น รัฐให้สวัสดิการลดลง ส่วนการติดต่อสื่อสารมีเพียงระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้ได้เฉพาะภายในประเทศ จะถูกจำกัดสิทธิในการติดต่อสื่อสารกับโลกภายนอก รวมถึงการไม่สามารถเดินทางออกนอกประเทศได้ หากมีใครขัดขืนหรือแอบหลบหนีจะถูกตามจับเนื่องจากมีระบบการควบคุมแบบเข้มงวด ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่และการดำรงชีวิตของประชาชนเกาหลีเหนือถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพ โดยให้สามารถเลือกได้บ้างแต่ต้องอยู่ภายใต้กรอบการปฏิบัติตามกฎระเบียบของภาครัฐไม่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ตาม จึงเป็นสิทธิที่ต้องทำตามปฏิบัติและต้องยอมรับแต่กำเนิดในฐานะที่เกิดมาเป็นประชาชนชาวเกาหลีเหนือที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงหรือหลบหนีได้ หากบุคคลนั้นต้องการเลือกวิถีชีวิตของตนเองที่อาจส่งผลให้ประสบความสำเร็จในชีวิตอันนำไปสู่ความร่ำรวยมั่งมีจากความสามารถร่างกายแรงใจของตนเอง หรืออาจไม่ประสบความสำเร็จพบกับความล้มเหลวที่ต้องทนทุกข์ทรมานจากความยากจนขึ้นแค้นจากการด้อยความสามารถของตนเอง ย่อมไม่สามารถกระทำได้ แต่กลับต้องปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน เพียงแค่ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้เพียงสถานเดียวเท่านั้น ซึ่งในความเป็นจริงแล้วแต่ละบุคคลสมควรได้เลือกวิถีทางของตนเองแต่ในบริบทของประชาชนเกาหลีเหนือไม่สามารถกระทำได้และเกิดเป็นเช่นนี้หลายชั่วอายุคน เรียกได้ว่าไร้ซึ่งสิทธิมนุษยชนตามหลักสากลของสหประชาชาติ

ชีวิตความเป็นอยู่และการดำรงชีวิตของประชาชนชาวไทยเมื่อเทียบกับประชาชนเกาหลีเหนือข้างต้น จะมีความแตกต่างในการดำรงชีวิตอย่างเห็นได้ชัดโดยเฉพาะในเรื่องสิทธิมนุษยชนที่ประชาชนมีสิทธิที่จะกำหนดชีวิตของตนเองภายใต้การตัดสินใจเลือกว่าจะปฏิบัติในหนทางใด แต่ต้องอยู่ภายใต้กฎหมายที่ไม่ทำให้ใครเดือดร้อนหรือไปละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลอื่น เช่น การเลือกประกอบอาชีพสุจริตได้ตามกฎหมาย ตามความรู้ความสามารถของตนเอง การเลือกวิถีในการดูแลตนเอง การไว้ทรงผมการใช้ชีวิต การศึกษาเรียนรู้ที่ต้องไขว่คว้าด้วยตนเอง แม้ภาครัฐจะจ่ายค่าเล่าเรียนให้เฉพาะในระดับพื้นฐานที่สามารถเรียนฟรี ต่อจากนั้นต้องจัดหาเงินทุนในการศึกษาต่อด้วยตนเอง การเลือกที่จะเรียนอะไรก็ได้ตามความสมัครใจของบุคคล เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นการให้สิทธิส่วนบุคคลในการเลือกที่จะปฏิบัติและไม่ปฏิบัติด้วยตนเอง บุคคลจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการดำเนินชีวิตจะขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคล และต้องยอมรับผลจากการกระทำของตนเอง

บริบทประชาชนในสาธารณรัฐสหภาพเมียนมาร์

สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (The Republic of the Union of Myanmar) หรือสหภาพพม่าเดิม เป็นประเทศปิดมานานหลังจากเหตุการณ์ทางการเมืองการปกครองที่จำกัดสิทธิเสรีภาพทางการเมืองอย่างเข้มงวด และยังไม่มีการยอมรับในสมัยนั้น แม้คณะทหารยึดมั่นตลอดมาว่าจะอยู่ในอำนาจเป็นการชั่วคราวเพื่อวางรากฐานของระบอบประชาธิปไตยที่ยั่งยืน แต่ก็คงอยู่ในอำนาจมา 17 ปีเต็ม บรรดาแกนนำของพรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (National League for Democracy – NLD) ซึ่งเป็นพรรคฝ่ายค้านที่ได้รับชัยชนะอย่างท่วมท้นในการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อปี 2533 ต้องถูกควบคุมตัว โดยเฉพาะ นางออง ซาน ซู จี เลขาธิการพรรค ในขณะที่มีผู้ลี้ภัยทางการเมืองชาวเมียนมาร์ในต่างประเทศอีกนับหมื่นคน ทำให้ประชาคมระหว่างประเทศกดดันและใช้มาตรการลงโทษ (sanction) อย่างหนัก จน

รัฐบาลเมียนมาร์ต้องดำเนินการเพื่อลดแรงกดดันจากประชาคมระหว่างประเทศในปี 2546 จึงได้ประกาศ “Roadmap towards Democracy” ซึ่งกำหนดขั้นตอนการดำเนินการไปสู่ประชาธิปไตยของเมียนมาร์ แต่ในทางปฏิบัติยังไม่สัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริง จนกระทั่งการเปิดให้มีการเลือกตั้งในปลายปี 2558 และพรรค NLD ของนางอองซานซูจี ได้รับชัยชนะอีกครั้ง แม้นางจะไม่ได้เป็นประธานาธิบดีเนื่องจากรัฐธรรมนูญปี 2551 กำหนดข้อห้ามการดำรงตำแหน่งผู้นำประเทศในกรณีที่มีคู่สมรสชาวต่างชาติ แต่ก็มีบทบาทสำคัญในการบริหารประเทศ โดยเฉพาะการเปิดประเทศเพื่อขับเคลื่อนประเทศและฟื้นฟูเศรษฐกิจที่ถูกกระทบจากการปกครองที่ไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองมานาน และจากการสู้รบภายในประเทศที่เรียกได้ว่าเป็นสงครามกลางเมือง จนเกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะการที่เยาวชนและคนในชาติไม่ได้รับการศึกษา ประชาชนไม่ได้ประกอบอาชีพจนขาดรายได้ ล้วนเกิดจากการสู้รบภายในประเทศจนทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างรุนแรง รวมถึงส่งผลกระทบต่อการค้าเสรีที่ยากลำบากของประชาชนเมียนมาร์โดยรวมแต่ความท้าทายต่อจากนี้คือ การนำพาประเทศให้ก้าวไปข้างหน้าและเติบโตด้วยการพัฒนาอย่างรวดเร็วจากผู้นำประเทศคนใหม่ จะเห็นได้ว่าสิทธิมนุษยชนของประชาชนเมียนมาร์ถูกละเมิดจากปัญหาการเมืองการปกครอง ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนคนในชาติอย่างกว้างขวางมาอย่างยาวนาน ทั้งการดำรงชีวิตของประชาชนในแง่ การศึกษาเรียนรู้ การทำงานหารายได้ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จนทำให้การฟื้นฟูประเทศต้องอาศัยเวลาและความร่วมมือของประชาชนคนในชาติเป็นสำคัญ

ประเทศไทย แม้จะมีร่องรอยของความไม่มั่นคงทางการเมือง รวมถึงความไม่เสถียรของการปกครองมีการต่อสู้จากการมีความคิดเห็นที่แตกต่าง จนส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยรวมมาแล้วก็ตาม หรือความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่เกิดขึ้นบ้างในเฉพาะบางแห่งบางพื้นที่ แต่ในที่สุดก็สามารถควบคุมได้ โดยไม่ได้ปล่อยให้เกิดเหตุการณ์ขึ้นอย่างต่อเนื่องยาวนาน และยังไม่ถึงขั้นที่ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงในการดำรงชีวิตของประชาชนโดยรวม ประชาชนชาวไทยยังไม่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หากแต่ในอนาคตถ้าไม่สามารถจัดการกับปัญหาเหล่านี้ได้อย่างจริงจัง จนอาจกลายเป็นเหตุการณ์ที่ลุกลามต่อเนื่อง และขยายวงกว้าง เกิดการสู้รบในลักษณะเดียวกับสหภาพเมียนมาร์ ประเทศไทยก็อาจประสบปัญหาเช่นเดียวกันได้

สรุป สิทธิมนุษยชนในต่างประเทศ โดยเฉพาะบริบทที่แตกต่างทั้ง 3 ประการ สามารถสะท้อนถึงสิทธิมนุษยชนที่มีความแตกต่างของอาชีพพระญี่ปุ่นเมื่อเทียบกับพระไทย รวมถึงการละเมิดสิทธิมนุษยชนของประชาชนในเกาหลีเหนือและประชาชนในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ที่ล้วนมีสาเหตุหลักจากเรื่องการเมืองการปกครองที่นำมาสู่การใช้อำนาจในการบริหารประเทศ โดยอาศัยกฎหมายเป็นตัวกำกับดูแล เพื่อสนองความต้องการของผู้นำประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนคนในชาติที่ไร้ซึ่งอำนาจในมือ จึงไม่สามารถปกป้องตนเองได้

สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

บริบทประชาชนในประเทศไทย

กฎหมายรัฐธรรมนูญ

สิทธิมนุษยชนจะเกี่ยวกับกฎหมาย โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญที่เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศไทย ในปัจจุบันมีการปรับแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้อยู่ฉบับปี 2559 โดยกำหนดการลงมติยอมรับหรือไม่ยอมรับร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ของประชาชนทุกคนในชาติในวันที่ 7 สิงหาคม 2559 โดยเฉพาะในเรื่องสิทธิมนุษยชนที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในประเด็น “สิทธิเสมอกัน” ในการรับบริการทางสาธารณสุข และ “ที่ได้มาตรฐาน” จากบุคคลย่อมมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐ และ “อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ” จากการดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง แต่กำหนดให้เป็น “หน้าที่ของรัฐ” แทน โดยมีการตัดข้อความนี้ออก เมื่อเทียบกับรัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 และ 2550 ทำให้เนื้อหาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุข และหน้าที่ของรัฐมีเนื้อหาที่เปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ รัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา 52 ระบุว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทางสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน และผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ และการบริการทางสาธารณสุขของรัฐต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนมีส่วนร่วมด้วยเท่าที่จะกระทำได้ ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2550 หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ 9 สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ มาตรา 51 ระบุว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการทางสาธารณสุขที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน และผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และบุคคลย่อมมีสิทธิได้รับการบริการสาธารณสุขจากรัฐซึ่งต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

จากบริบทของกฎหมายรัฐธรรมนูญข้างต้น ซึ่งมีผลกระทบต่อประชาชนชาวไทยทั้งประเทศ เนื่องจากเป็นกฎหมายสูงสุดที่ทุกคนต้องยึดถือปฏิบัติ ดังนั้นการพิจารณาว่าจะยอมรับหรือไม่ยอมรับร่างรัฐธรรมนูญฉบับปี 2559 จึงเป็นหน้าที่ของประชาชนชาวไทยผู้มีสิทธิทุกคน ที่ต้องไปใช้สิทธิของตนเองในการแสดงความคิดเห็น โดยให้พิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนก่อนว่าสาระหรือเนื้อหาในรัฐธรรมนูญฉบับร่างนี้เป็นไปตามความต้องการของเราหรือไม่อย่างไร มีประเด็นอะไรที่เรารับไม่ได้หรือไม่ หรือเราเห็นชอบด้วยในทุกกรณี หรือเห็นชอบด้วยเป็นส่วนใหญ่ในภาพรวมโดยประเด็นย่อยไม่ได้ขัดอะไรหรือไม่สร้างผลเสียหายกับประชาชนโดยรวม ซึ่งทุกคนสามารถเข้าไปศึกษาข้อมูลที่เป็นฉบับย่อได้เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ควรรู้เพื่อประกอบการพิจารณา เนื่องจากความสำคัญของรัฐธรรมนูญที่เป็นกฎหมายสูงสุดที่ส่งผลต่อสิทธิเสรีภาพและการปฏิบัติของรัฐ ตลอดจนของประชาชนคนไทยทุกคน ดังนั้น การไปลงคะแนนยกย่องร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ไม่ว่าเราจะเลือกยอมรับหรือไม่ยอมรับก็ตาม ย่อมส่งผลกระทบต่อเราทุกคนในฐานะประชาชนชาวไทยอย่างแน่นอน

การต่อสู้เพื่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชน

การพัฒนาการต่อสู้เพื่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชนในสังคมไทยนั้น มีมาอย่างยาวนาน จากสถานการณ์สำคัญของสังคมไทยที่มีการต่อสู้เพื่อสิทธิเสรีภาพ รวมถึงให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่ครอบงำเศรษฐกิจโลกภายใต้ระบบตลาดเศรษฐกิจทุนนิยมดังกล่าว ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากความพยายามในการก้าวไปสู่ความทันสมัย (เสนอห์ จามริก, 2546) ดังเช่น การละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีเขื่อนปากมูล ที่หลังจากการสร้างเขื่อนได้ทำให้วิถีชีวิตของชาวบ้านเปลี่ยนแปลงไป ระบบนิเวศบริเวณลุ่มน้ำมูลได้ถูกเปลี่ยนแปลงจนเกิดวิกฤตในการทำมาหากินของชาวบ้าน จนบางส่วนต้องอพยพไปใช้แรงงานที่อื่น ทำให้จำนวนป่าไม้ลดน้อยลง ชาวบ้านจับปลาได้แต่ไม่พอเพียงในการเลี้ยงชีวิต ทั้งที่เมื่อก่อนระบบนิเวศบริเวณนี้มีความอุดมสมบูรณ์ ปลามีจำนวนมากจนชาวบ้านจับปลาขายเป็นรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัวได้อย่างไม่เดือดร้อน (ชลธิรา สัตยาวัฒนา, 2546) จะเห็นได้ว่า เป็นเรื่องของมิติทางการเมืองหรือภาครัฐที่อนุมัติให้ดำเนินการโครงการดังกล่าว จนเกิดการประท้วงเพื่อเรียกร้องสิทธิมากมาย ซึ่งปัจจุบันโครงการนี้ได้เสร็จสิ้นไปแล้ว แต่ผลกระทบที่มีต่อชาวบ้านยังคงดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่อง

การละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีการฆ่าตัดตอนเพื่อปราบปรามยาเสพติดในสมัยหนึ่ง ยังเป็นที่ถกเถียงในสิทธิมนุษยชนกับความสมควรหรือความเหมาะสม ในการแก้ปัญหาลักษณะนี้หรือไม่ จึงมีเสียงสะท้อนในการเรียกร้องสิทธิมนุษยชนจากต่างประเทศมากมายที่มีต่อการกระทำดังกล่าว แต่การแก้ปัญหาในลักษณะเดียวกันกลับเกิดขึ้นในยุคของประธานาธิบดีฟิลิปปินส์คนปัจจุบัน โรดริโก ดูเตอร์เต ที่จะไม่รับฟังเสียงสะท้อนจากใครกลับมุ่งมั่นปราบปรามแบบเด็ดขาดด้วยการประกาศพร้อมฆ่าทิ้งผู้ค้ายาเสพติดเพราะเห็นว่าเป็นเดนสังคมที่สมควรต้องตาย ซึ่งเป็นการตัดสินใจของผู้สมัครเป็นผู้นำประเทศและใช้เป็นนโยบายการหาเสียง จนได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง และแม้จะเป็นกระทำโดยไม่สนใจเสียงวิพากษ์ใดๆ กลับได้รับเสียงสะท้อนยอมรับจากประชาชนภายในประเทศที่สนับสนุนการกระทำดังกล่าว แม้ว่าจะเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่ก็เชื่อว่ามีเหตุผลอื่นที่เหนือกว่า ด้วยเชื่อว่าจะกำจัดผู้ค้าและผู้ติดยาเสพติดให้หมดไปหรือลดจำนวนลงอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้คาดหวังว่าสังคมฟิลิปปินส์เป็นสังคมที่ปลอดภัย สงบสุขและน่าอยู่ของประชาชนชาวฟิลิปปินส์

การละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีปัญหาการค้าประเวณี ที่เป็นเรื่องผิดกฎหมาย แต่พบว่ายังมีการละเมิดในการปฏิบัติ โดยเฉพาะการค้าประเวณีในรูปแบบการค้ามนุษย์ที่ผู้ให้บริการไม่สมัครใจแต่ถูกหลอกลวงมาหรือถูกบังคับให้ค้าประเวณี รวมถึงการค้าประเวณีในเด็ก ล้วนเป็นการทารุณเหยื่อเหล่านี้ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งไม่มีใครอยากให้เกิดขึ้นกับบุคคลในครอบครัวของตนเองอย่างแน่นอน หากเอาใจเขามาใส่ใจเราด้วยแล้ว ความเอื้ออาทรความเห็นอกเห็นใจย่อมเกิดขึ้น และจะไม่สามารถกระทำการเช่นนั้นได้ ซึ่งการค้าประเวณีนี้มีการพัฒนาการดำเนินการในรูปแบบใหม่ มีการใช้สื่อเทคโนโลยีเป็นเครื่องมืออย่างแพร่หลายและยากต่อการควบคุมต่างๆ ที่มีกฎหมายการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลหรือกฎหมายในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่ไม่เหมาะสมก็ตาม แต่กลับมีคนที่ย้ายสื่อเทคโนโลยีแบบแอบแฝง เช่น การใช้การถ่ายทอดสดออนไลน์ (Face Time) หรือ การจัดรายการสดแบบทันเวลา (Real Time) ของนักจัดรายการที่เรียกว่า Video Jockey (VJ) ซึ่งใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างถูกกฎหมายและมีเจตนาที่บริสุทธิ์ หรืออาจเป็นเจตนาไม่บริสุทธิ์ในลักษณะแอบแฝง โดยปัจจุบันมักใช้สาวสวยมาทำหน้าที่นี้ เพื่อเชิญชวนให้คนติดตามและจ่ายค่าตอบแทนเป็นรางวัล ซึ่งล่อแหลมกับการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหรือการหา

รายได้พิเศษในลักษณะการค้าประเวณีได้ โดยยากจะควบคุมได้อย่างทั่วถึงและกฎหมายเอื้อไม่ไปถึง จะเห็นได้ว่าปัญหาการค้าประเวณีนี้ เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างชัดเจนและร้ายแรง โดยเฉพาะในกลุ่มผู้หญิงและเด็ก รวมถึงเพศที่สาม หรือแม้กระทั่งเพศชายก็อาจเป็นได้ รวมถึงมีรูปแบบที่แตกต่างจากในอดีต ทำให้ยากในการป้องกัน ตรวจสอบจับกุม หากไม่มีการดำเนินการอย่างเด็ดขาดการค้าประเวณีย่อมไม่หมดไปจากสังคมไทยได้

การละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีการทำแท้ง ซึ่งตามกฎหมายอาญาของประเทศไทย มาตรา 305 ระบุว่าการทำแท้งเป็นความผิดตามกฎหมาย ยกเว้นการทำแท้งที่การตั้งครรภ์นั้นเกิดจากการถูกข่มขืน หรือการตั้งครรภ์นั้นจะส่งผลให้เกิดอันตรายต่อมารดาผู้ตั้งครรภ์ ทั้งนี้ต้องอยู่ในความดูแลของแพทย์เป็นผู้พิจารณา แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่าผู้หญิงไปทำแท้งจากเหตุแห่งการไม่พร้อมตั้งครรภ์ จากการรู้ไม่เท่าทันขาดการป้องกันตน แต่การทำแท้งเป็นการคร่าชีวิตโดยผู้ถูกข่มขืนได้ยินยอม หรือมิได้รับรู้ แม้เป็นการตัดสินใจของมารดาผู้ตั้งครรภ์ ส่งผลกระทบทั้งต่อชีวิตทารกในครรภ์ หรือแม้แต่มารดาผู้ตั้งครรภ์ที่อาจได้รับอันตรายจนถึงแก่ชีวิตด้วยเช่นกัน หากไปทำแท้งกับผู้ที่ขาดความรู้อย่างแท้จริงในการทำแท้งดังกล่าว ถ้ามีการให้ความรู้และมีการป้องกันที่ถูกต้องเหมาะสม เรื่องดังกล่าวย่อมไม่เกิดขึ้นและไม่ส่งผลกระทบต่อร้ายแรงตามมา

เหตุการณ์ในการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีเขื่อนปากมูลเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะกลุ่มในพื้นที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก ส่วนเรื่องปัญหายาเสพติด และปัญหาการค้าประเวณี รวมถึงปัญหาการทำแท้ง เป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อในวงกว้างต่อประชาชนทั้งประเทศและอาจเกี่ยวพันกับขบวนการเหล่านี้ในลักษณะข้ามชาติ จากที่เป็นปัญหาขนาดใหญ่และมีผลกระทบในวงกว้าง รวมถึงเป็นปัญหาที่ยากต่อการกำจัดและปราบปรามให้สิ้นไป แต่สามารถลดระดับดำเนินการตามกฎหมายให้ลดลงเรื่อยๆ จนอาจหมดไปในที่สุดได้ แต่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายและดำเนินการอย่างจริงจังต่อเนื่อง หากแก้ไขได้จะสามารถช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่อาจหลุดเข้าไปในวงจรนี้ได้ รวมถึงการช่วยเหลือสังคมโดยรวมได้อีกทางหนึ่ง เนื่องจากปัญหาเสพติดไม่เพียงส่งผลกระทบต่อบุคคลผู้ที่เสพหรือที่ค้าเท่านั้น แต่ผู้ที่เสพยาเสพติดจะก่อปัญหาทางสังคมให้เกิดความเดือนร้อนกับผู้อื่นในหลายรูปแบบได้เช่น การทำร้ายร่างกาย การลักขโมย การโจรกรรม จนถึงการทำกรรม ส่วนคนค้าประเวณีจะส่งผลกระทบต่อผู้ที่ขายบริการและผู้มารับบริการ รวมถึงสังคมได้จากการติดโรคติดต่อ การแพร่กระจายโรคร้ายแรงที่คร่าชีวิตคนในสังคมได้ และจะส่งผลกระทบต่อครอบครัวบุคคลเหล่านั้นได้เช่นกัน

การละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีเรื่องสิทธิความเสมอภาคและเท่าเทียม ซึ่งเป็นไปได้ยากในสังคมไทย พบตัวอย่างได้มากมายแม้ดูเหมือนว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยในสังคมไทย แต่หากพิจารณาให้ดีจะพบว่าจุดเริ่มต้นของความพยายามที่จะไม่ให้เกิดความเท่าเทียมคือความต้องการในการเหนือกว่าผู้อื่น ซึ่งจะนำมาซึ่งความเหลื่อมล้ำทางสังคมเช่น การพยายามมีรถตำรวจนำขบวนเพียงเพื่อเปิดทางวิ่งรถยนต์ในเหตุผลอันไม่สมควรจากการคิดถึงแต่เหตุผลส่วนตัวเท่านั้น ซึ่งพบเห็นเหตุการณ์เหล่านี้ได้มากมาย หลายคนอาจมองเป็นเรื่องเล็กน้อยแต่ส่งผลกระทบต่อประชาชนที่เดินทางทางถนนใช้เส้นทางจราจรที่ราบกันดีว่าการจราจรในประเทศไทยเป็นเช่นไร โดยเฉพาะเขตกรุงเทพและปริมณฑล การได้รับสิทธิเหนือคนอื่นเหมาะสมแล้วหรือไม่ หากคนอื่นเหล่านั้นมีเรื่องที่ต้องรีบไปดำเนินการ ถ้าไม่ทันการณ์จะส่งผลกระทบต่อชีวิตของบุคคลนั้นหรือหากเกิดเรื่องร้ายแรงขึ้นแล้วใครจะรับผิดชอบได้ หากเปรียบเทียบการเดินทางโดยรถยนต์ของประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกายังสามารถเดินทางร่วมกับประชาชนคนอื่นๆ ที่ใช้เส้นทางจราจร

เดียวกันได้โดยไม่ต้องมีรถนำขบวนหรือปิดการจราจร เป็นการปฏิบัติตนเฉกเช่นคนทั่วไปไม่ต้องแบ่งแยกไม่ต้องแตกต่างกลับทำตนเสมือนคนทั่วไปได้ รวมถึงมารยาทการขับรถในปัจจุบันที่ต่างแย่งกันไปก่อนโดยไม่มี การรักษากฎระเบียบ หรือรักษามารยาทในการขับรถ จนเกิดอุบัติเหตุหรือการกระทบกระทั่งกันอยู่เนืองๆ หรือเหตุการณ์ที่พบบ่อย เช่น การลัดคิว การไม่ต้องรอคอย การใช้เส้นสายในการช่วยเหลือต่างๆ เพื่อให้ได้ สิทธิที่เหนือกว่าคนอื่นอย่างไม่เป็นธรรม ซึ่งเป็นการเล่นพรรคเล่นพวกในการปฏิบัติอันมิชอบหรืออาจเรียก ได้ว่าเป็นระบบอุปถัมภ์ แต่เป็นการละเมิดสิทธิคนอื่นที่เขาสมควรจะได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมแต่กลับ ไม่ได้รับหรือได้รับช้ากว่าคนอื่น คนเหล่านี้ช่างนำเสนอแต่คนในสังคมมองว่าเป็นการช่วยไม่ได้ที่ไม่สามารถ มีปัญหาหาสมัครพรรคพวกให้การช่วยเหลือดำเนินการให้ได้

เหตุการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนในเรื่องสิทธิความเสมอภาค เห็นได้ชัดว่ามีความเหลื่อมล้ำทาง สังคมอยู่มากมายจากเรื่องที่หลายคนมองว่าเป็นเรื่องเล็กไม่ใช่ปัญหา จึงปล่อยปละละเลยในการดำเนินการ ที่จะป้องกันและเป็นการส่งเสริมให้เกิดการกระทำดังกล่าวอย่างกว้างขวาง จนเกิดวัฒนธรรมการ ลอกเลียนแบบปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง เมื่อเห็นคนอื่นกระทำได้อย่างมองมาที่ตนเองว่าเราก็ทำได้เช่นกัน ถ้า เป็นอย่างนี้แล้วสังคมจะอยู่อย่างมีความสุข มีความเสมอภาคเท่าเทียมแบบสมเหตุสมผลกันได้อย่างไร

สรุปจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เป็นเหตุการณ์ขนาดเล็กไปจนขนาดใหญ่ ที่มีผลกระทบในวงกว้าง ทั้งปัญหาการดำเนินโครงการภาครัฐที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน ปัญหายาเสพติด ปัญหาการค้าประเวณี หรือ การดำเนินการใดๆ ที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคมเกิดความไม่เท่าเทียม กันในสังคม โดยเฉพาะในสังคมไทย แม้จะมีความพยายามในการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง แต่ดูเหมือนว่า ปัญหาเหล่านี้จะยังไม่มียุทธศาสตร์หรือหมดสิ้นไป แต่กลับเปลี่ยนตัวผู้เกี่ยวข้อง เปลี่ยนรูปแบบการกระทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการทวีความรุนแรงในการกระทำต่างๆ มากขึ้น ดังนั้นประชาชนชาวไทยทุกคนต้อง ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชน และให้ความร่วมมือดำเนินการ พร้อมขจัดไม่ให้เหตุการณ์ เหล่านี้เกิดขึ้นซ้ำอีก หรือไม่ส่งเสริมให้เกิดการกระทำเช่นนี้อีกต่อไป

การป้องกันและป้องปราม

การป้องกันและป้องปรามเป็นการแก้ปัญหาที่ดีกว่าการดำเนินการจับกุม ซึ่งการป้องกันสามารถใช้ได้หลายรูปแบบ อาทิ การรณรงค์สร้างความเข้าใจให้คนในชาติ ตั้งแต่ยังเด็กไปจนถึงผู้ใหญ่ ได้เห็นถึงภัย อันตรายร้ายแรงที่จะเกิดขึ้นทั้งกับตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ โดยต้องรณรงค์ให้ทั่วถึง ซึ่งอาจ ใช้การสื่อสารผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่าย รวมถึงสื่อโทรทัศน์ วิทยุ ฯลฯ และการรณรงค์ การปฏิบัติที่เป็นต้นแบบการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) โดยให้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เช่นการสร้างแรงจูงใจด้วยการให้รางวัล เพื่อให้เกิดลัทธิการเอาอย่างในทางที่ดี รวมถึงการประชาสัมพันธ์ให้ คนในชาติตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกันเรื่องดังกล่าวอย่างแพร่หลายและควรมีความต่อเนื่องเพื่อให้ เห็นถึงความจริงจังในการดำเนินการ ส่วนการปราบปรามจะใช้กฎหมายที่รุนแรงและบทลงโทษผู้ที่ไป ยุ่งเกี่ยวกับการกระทำที่ผิดกฎหมายต่างๆ เหล่านี้กันอย่างจริงจังและเท่าเทียม เพื่อเป็นการป้องปรามให้เกิด ความเกรงกลัวต่อตัวบทกฎหมายที่รุนแรง การใช้มาตรฐานที่เฉียบขาดผ่านการกำหนดเป็นนโยบายใน ระดับประเทศ รวมถึงการสร้างภูมิคุ้มกันการกระทำที่สุ่มเสี่ยงหรือผิดกฎหมายต่างๆ ให้กับคนใกล้ชิดในทุก ระดับสังคมชุมชน ร่วมกับการให้สังคมชุมชนเป็นผู้ตรวจตราและกำกับดูแลคนในสังคมชุมชนด้วยตนเอง รวมถึงคนในครอบครัวที่ต้องร่วมกันดูแลบุตรหลานให้ห่างไกลยาเสพติดหรือการกระทำที่ผิดกฎหมายต่างๆ

ตลอดจนการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยในการดำเนินการ และหากผลการดำเนินการอยู่ในระดับที่ดีมากสังคมชุมชนมีความเข้มแข็งจะมีรางวัลให้กับสังคมชุมชนนั้น หรือยกระดับเป็นสังคมชุมชนในสถานะอด เพื่อให้ผู้อยู่และคนในสังคมชุมชนจะมีความภาคภูมิใจที่ได้รับเกียรตินี้ นอกจากนี้ ผู้รักษากฎหมายและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ยังต้องดำเนินการดังกล่าวในบริบทของรัฐ แต่ในส่วนบุคคลและครอบครัวต้องสร้างความเข้มแข็งให้กับตนเองก่อน ด้วยการใช้ความสามารถในการเลี้ยงชีพให้ได้และดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับฐานะความเป็นอยู่โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความสุขสบายตามอัตภาพด้วยการรู้จักพอและพอใจในสิ่งที่มีอยู่ รวมถึงการใช้หลักธรรมยึดเหนี่ยวจิตใจเพื่อตัดวงจรของความเครียดและการหลงผิดไปกระทำเรื่องผิดกฎหมาย ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของทุกคนทุกฝ่ายต้องร่วมมือร่วมใจปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม โดยเฉพาะระดับนโยบายประเทศและนำสู่การปฏิบัติอย่างครอบคลุมทุกพื้นที่ในประเทศไทยเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน สังคม ประเทศชาติไทยสืบไป

บทสรุป

สิทธิมนุษยชน ความเหมือนที่แตกต่าง เป็นการนำเสนอให้เห็นความเป็นมาของการดำเนินการในเรื่องสิทธิมนุษยชน ที่เกิดจากความต้องการของมนุษย์ที่สมควรจะได้รับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน เป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนสมควรจะได้รับตั้งแต่ถือกำเนิดเกิดมาบนโลกใบนี้ ทั้งหลักการความสำคัญของสิทธิมนุษยชนตามหลักสากล ซึ่งกำหนดในกฎบัตรสหประชาชาติที่สมาชิกรวม 193 ประเทศเห็นพ้องต้องกัน แต่ยังมีในบางประเทศกลับไม่เป็นเช่นนั้น ดังเช่นบริบทของพระภิกษุญี่ปุ่นที่มีความแตกต่างในการประพฤติปฏิบัติตนเมื่อเทียบกับพระภิกษุของไทย หรือบริบทของประชาชนในประเทศเกาหลีเหนือ ที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนตั้งแต่แรกเกิด ทำให้ขาดอิสระเสรีในการครองตนโดยที่ต้องปฏิบัติตนอยู่ภายใต้กรอบแนวทางและกฎระเบียบที่ผู้นำประเทศเป็นผู้กำหนดเท่านั้น หรือประชาชนในสาธารณรัฐสหภาพเมียนมาร์ที่เกิดความรุนแรงทางการเมืองการปกครอง ส่งผลทำให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนของประชาชนในชาติ และเมื่อพิจารณาบริบทในประเทศไทยตามร่างรัฐธรรมนูญปี 2559 ที่กำลังจะให้ประชาชนชาวไทยใช้สิทธิลงคะแนนเลือกยอมรับหรือไม่ยอมรับกฎหมายฉบับนี้ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในด้านสิทธิมนุษยชนในสังคมประเทศไทยให้เกิดผลอย่างแท้จริงในทุกพื้นที่ แต่อย่างไรก็ตามยังพบว่าการละเมิดสิทธิมนุษยชนในเรื่องอื่นๆ ทั้งเป็นเรื่องขนาดเล็กไปจนถึงขนาดใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อวงกว้าง อาทิ กรณีเขื่อนปากมูลที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตชาวบ้านในพื้นที่แถบนั้น กรณีเรื่องการค้ายาเสพติด การค้าประเวณี การทำแท้ง โดยมาพร้อมกับการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยในการปฏิบัติการ ทำให้ยากต่อการจัดการและการจับกุมมากยิ่งขึ้น หากไม่รู้เท่าทันกลุ่มผู้ก่อการเหล่านั้น ดังนั้นการป้องกันและป้องปรามทุกรูปแบบควรเกิดขึ้นเพื่อการยับยั้งไม่ให้คนหลงผิดก้าวไปสู่วงจรที่ผิดกฎหมาย และควรให้ความร่วมมือในการดำเนินการจากทุกคนทุกฝ่ายที่ต้องจริงจังและต่อเนื่องในการดำเนินการจากระดับประเทศสู่การปฏิบัติอย่างครอบคลุมในทุกพื้นที่ของประเทศ ทั้งนี้เพื่อมิให้สิทธิมนุษยชนสากลและสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยในรูปของกฎหมายรัฐธรรมนูญและการปฏิบัติเป็นเพียงเสือกระดาษ หรือเป็นเพียงภาพวาดที่สวยงามมีไว้โชว์หรืออวดอ้างเท่านั้น แต่ควรให้เกิดมรรคผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง จากความร่วมมือที่ถือเป็นหน้าที่สำคัญของประชาชนคนไทยทุกคน และจุดเริ่มต้นที่ควรเริ่มสร้างจากตนเองและครอบครัวของเราก่อนแล้วความสำเร็จในภาพใหญ่ระดับประเทศและระดับสากลจะเกิดขึ้นได้ในลำดับต่อมาอย่างแน่นอน

เอกสารอ้างอิง

- กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ. (2551). *แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2552-2556)*. ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.
- กิตติพงษ์ กิตยารักษ์. (2547) *มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางอาญา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- คณะกรรมการปฏิรูป (คปร.). (2554). *แนวทางการปฏิรูปประเทศไทย : ข้อเสนอต่อพรรคการเมืองและผู้มีสิทธิเลือกตั้ง*. นนทบุรี: สำนักงานปฏิรูป (สปร.).
- ชลธิรา สัตยวัฒน์. (2546). *พลวัตสิทธิชุมชน : กระบวนทัศน์ทางมานุษยวิทยา*. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. (2540). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 114 ตอนที่ 55 ก.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. (2550). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 124 ตอนที่ 47ก.
- สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2552). *หลักการยกยอการคิดว่าด้วยการใช้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ในประเด็นวิถีทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ แนวทางสร้างหลักประกันคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ให้ก้าวไปสู่ความเสมอภาคและเคารพสิทธิทางเพศ*. (แปลจากเรื่อง The YOGYAKARTA PRINCIPLES The Application of International Human Rights Law in relation to Sexual Orientation and Gender Identity โดย ไพศาล ลิขิตปรีชากุล (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.
- เสนห์ จามริก. (2546). *ฐานทรัพยากร ทันชีวิตสังคมไทย*. กรุงเทพมหานคร
- อัจฉรา ฉายากุล, ชมพูนุท เณลิมศิริกุล และปิยนุช ฐิติพัฒนะ. (2546). *พันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนของไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา.

<http://www.manager.co.th/Japan/ViewNews.aspx?NewsID=9580000064819>

<http://www.thairath.co.th/content/539207>
